

Medicinskt magasin utgivet av Läkemedelskommittén i Västerbotten

Utkommer var tredje vecka

Sökväg: regionvasterbotten.se Hälsa och Vård/För vårdgivare/Behandlingsstöd och vårdriktlinjer/Läkemedel/För vårdpersonal/ MediACin samt Intranät /Hälso- och sjukvård/Läkemedel/Läkemedelskommittén

Med denna utgåva önskar Läkemedelskommittén er alla en riktigt God Jul och Gott Nytt År!

Åtgärder mot växande miljöhot från läkemedel

I en artikel på Janusinfo går det att läsa om olika åtgärder för minskad miljöpåverkan från läkemedel.

Det är välkänt att läkemedelsrester kommer ut i miljön. Ett exempel är diklofenak vars gränsvärden för vatten överskrids och klassas tillsammans med bl.a. ciprofloxacin, estradiol och etinylestradiol som särskilda förorenande ämnen. Exponeringen för låga koncentrationer av läkemedel och deras blandningar riskerar att påverka vilda djurs utveckling. Antibiotika i miljön kan t.ex. vara ett direkt hot mot vår hälsa.

Hållbar förskrivning och användning lyfts i artikeln som en åtgärds punkt, genom att till exempel regelbundet utvärdera patientens läkemedelsbehandling och sätta ut läkemedel som saknar aktuell indikation eller har otillräcklig effekt trots behandlingsoptimering. Fler exempel lyfts under [Vad kan man som förskrivare göra?](#) Exempelvis skriva startförpackning vid ny långtidsbehandling och skriva ut refillförpackning då det är möjligt. Att **öka allmänhetens kunskap** och förståelse för läkemedels miljöpåverkan lyfts även som åtgärd.

Forskning pågår också kring **utveckling av molekylär design** för grönare läkemedel som lättare och mer fullständigt bryts ned. En **uppgradering av avloppsreningsverken för rening av läkemedelsrester** lyfts också fram, där ett preliminärt nytt avloppsdirektiv med krav på rening av läkemedelsrester för EU finns tillgängligt.

Se hela artikeln på [Janusinfo](#)

Läkemedelsboken är tillbaka

Läkemedelsboken gavs första gången ut året 1977 av Apoteksbolaget som ansvarade för utgivningen fram till 2009 då Läkemedelsverket tog över. Från 2014 fram till 2018 uppdaterades Läkemedelsboken endast som webbpublikation. Vid årsskiftet 2020/2021 skulle den läggas ner helt på grund av stora kostnader, men efter mycket protester gav regeringen Läkemedelsverket ett uppdrag att se över en ny IT-lösning och att uppdatera boken.

Läkemedelsverket ger nu fortsatt ut Läkemedelsboken digitalt. Läkemedelsboken innehåller producentbunden information om läkemedelsbehandling vid vanliga sjukdomstillstånd, läkemedelsanvändning, och regelverk inom läkemedelsområdet som anpassats till den kliniska vardagen.

Se [Läkemedelsboken](#)

Dosrullar – Att tänka på vid akuta beställningar under jul-och nyårshelgen

Tänk på att leveransen av akuta beställningar av dosrullar under jul-och nyårshelgen kan ta fler dagar än normalt på grund av de röda helgdagarna. Vid akuta behov av läkemedel under dessa dagar kan det därför vara ett alternativ att förskriva helförpackning (OBS, fortfarande i ordinationsverktyget Pascal). Kom ihåg, i enlighet med miljötexten ovan, att inte förskriva större mängd läkemedel än nödvändigt. Läs mer på [Apotekstjänsts hemsida](#).

Läkemedelsnyheter i korthet

Förskriv inhalationsspray flutikason till de yngsta barnen i första hand

I tidigare nummer av [MediACin](#), nr 14/2024 står det om flutikason inhalationsspray som är restanmäld och att Läkemedelsverket fattat beslut som möjliggör receptexpedition mot generell licens. Det är därmed möjligt att förskriva läkemedel godkänt i annat land utan att enskild licens sökts för varje patient. Det krävs dock att det finns en generell licens för läkemedlet vilket Region Västerbotten har.

I dagsläget är samtliga förebyggande inhalationssteroider för små barn restanmälda. Det finns ett flertal produkter som används i Sverige, där tillgängligheten kommer vara begränsad under 2025. Den nationella arbetsgruppen, NAG LOK, rekommenderar vårdgivare att företrädesvis bara förskriva inhalationsspray flutikason i styrkorna 50 och 125 mikrogram (gäller både godkänt preparat och licensläkemedel) till barn som är 5 år och yngre, om inte särskilda skäl föreligger.

För barn som är 5 år och yngre finns få alternativ då både kombinationspreparat är utanför godkänd indikation och andra inhalationssteroider i sprayform har en större risk för systempåverkan än flutikason.

Pulverinhalatorer är inte heller ett fungerande alternativ. För äldre barn och vuxna finns andra alternativ, såsom kombinationspreparat och pulverinhalatorer. Information för specifika inhalationsläkemedel till barn finns i ePed (vårdens evidensbaserade nationella beslutstöd för säker läkemedelshantering till barn)

Läs hela rekommendationen på [Läkemedelsverkets hemsida](#).

Calendarium

Onsdag 22 jan 12:30-12:55

Lunchföreläsning: Neuropatisk smärta
Föreläsare: Anna Jansson, Överläkare
Smärtcentrum NUS

[Länk till mötet](#)

4-6 februari 13:00-16:30

Norrländska läkemedelsdagarna

4 februari:

- Endometrios
- Klimakteriebehandling
- Osteoporos

Anmäl dig [här](#) till dag 1

5 februari:

- Astma/KOL- läkemedelsbehandling
inhalationsteknik
icke-farmakologisk behandling
- Barnastma – läkemedelsrekommendationer

Anmäl dig [här](#) till dag 2

6 februari:

- Läkemedelsrelaterade hudbiverkningar
- Biverkningar av biologiska läkemedel
- Hur gör vi med SGLT2-hämmare till äldre?

Anmäl dig [här](#) till dag 3

Onsdag 19 feb 12:30-12:55

Lunchföreläsning: Nyheter i
terapirekommendationerna
Föreläsare: Läkemedelskommittén
Region Västerbotten

[Länk till mötet](#)

